

A large, stylized white graphic on an orange background. The word "Holland" is written in a cursive font at the top, with "72" in a smaller font below it. The word "Festival" is written in a larger, bold cursive font at the bottom. A large, stylized letter "E" is centered within a circular frame at the bottom, filled with a halftone dot pattern. The entire graphic is framed by decorative, cloud-like borders.

Holland 72 Festival

ETC Company of La Mama

- 2 juli Stadsschouwburg Amsterdam – Demon/Renard
- 3 juli Stadsschouwburg Amsterdam – Carmilla
- 4 juli Stadsschouwburg Nijmegen – The only jealousy of Emer/Renard
- 5 juli Kon. Schouwburg Den Haag – Gertrude/Demon
- 6 juli Kon. Schouwburg Den Haag – Carmilla
- 7 juli Stadsschouwburg Eindhoven – Gertrude/Demon

In de Stadsschouwburg te Amsterdam is een tentoonstelling ingericht van tekeningen, gemaakt door Nederlandse tekenaars bij het 25-jarig bestaan van het Holland Festival, met steun van het Prins Bernard Fonds.

ETC Company of La Mama

Regisseurs: John Braswell en
Wilford Leach

Spelers:
Margaret Benczak John Braswell
William Finley Murrell Gehman
Donald Harrington Sandra Johnson
Camille Tibaldeo Susan Topping

Musici:
Margaret Benczak
Richard Cohen
Bill Elliott
Dean Kelso
Charles Madden
Zizi Müller
Glen Velez

muzikale leiding:
Zizi Müller

The only jealousy of Emer



2 juli Demon/Renard

Demon

Donald Harrington
Susan Topping
Richard Schroeder
John Braswell
William Finley
Murrel Gehman
Camille Tibaldeo
Sandra Johnson
Charles Embry
Margaret Benczak

Musici:
Charles Madden
Bill Elliott
Glen Velez
Dean Kelso
Zizi Mueller
Richard Cohen

Muziek: John Braswell
Tekst: Wilford Leach
Regie: Wilford Leach en
John Braswell

Geluidsmontage: Charles Madden
Toneelleiding: Marty Kapell
Costuums: Richard Laws
Belichting: Mitchell Kurtz
Geluid: Peter Bengston
Techniek: Charles Embry en
Richard Schroeder

'Demon' is gebaseerd op het Noh-spel 'Aya no tsuzumi', in het westen bekend onder de titel 'The Damask Drum', toegeschreven aan Seami Motokiyo (ong. 1363-1444)

Demon



Demon

Drie personages uit het spel beschrijven het decor : een meer waarin een demon huist die even plotseling verschijnt als verdwijnt. Het meer fluistert en zucht. Vele ongelukkige geliefden hebben zich er in verdrongen. Het water is zout van alle vergoten tranen en toch is alles op een vreemde manier prachtig. De ramen van het paleis zien op het meer uit.

Hier gaat de Prinses elke avond in de schemering wandelen. Een oude Tuinman is verliefd op haar en buiten zinnen van passie.

De Prinses verschijnt met haar gevolg, verstoord dat het monster uit het meer zich niet vertoont. Iemand vertelt haar over de liefde van de Tuinman. Dat vindt zij amusant en zo luid dat hij het kan horen antwoordt zij : 'In de liefde zijn allen gelijk'. Ze zegt dat er een trom aan de boom naast haar raam hangt. Als hij daarheen gaat en op de trom slaat zal zij in de vroege ochtend naar hem toekomen. De oude Tuinman, blind van liefde, haast zich naar de boom. Hij wacht op de dageraad. De trom geeft geen geluid want het vel is van damast. De Prinses komt niet opdagen en hij loopt het meer in en verdrinkt zich.

In de ochtend verschijnt de Prinses. Zij ontdekt wat er gebeurd is en zegt weinig gegeven te hebben om de arme oude gek die toch al dicht bij de dood stond. Zij klaagt dat haar volgelingen zich niet zo aan haar moeten vastklampen, maar zij zeggen dat zij dit niet doen. Zij klaagt over de wind, maar ze zeggen dat er geen wind is. Dan begint ze te spreken met een vreemde stem, lijkend op die van de Tuinman.

De Demon verrijst uit het meer en behekst de Prinses. Pas als zij op de trom slaat zal hij haar verlaten. 'Heb medelijden', roept zij uit.

Dan volgt de uitleg van het verhaal. 'Allen zijn niet gelijk. Alleen in de dood is iedereen gelijk en zelfs op het stervensuur is er verschil : sommigen sterven in vredige slaap en anderen onder hevige pijnen'.

Fortunate are those content with their lot

Those who do not care too much

Those who do not desire.

For the rest of us

so long as we live

we say again and again :

this need not be like this !

And like the discontented fish

who crawled from the waters, become demons.

De Prinses zegt veel geleerd te hebben. De Demon versmaadt haar en zinkt terug in een 'draaikolk van begeerte'.

'Nu is alles rustig', zegt de verteller. 'Wie zou denken dat in deze diepe wateren een Demon huist?'

Renard

(De vos)
van Igor Strawinsky

De Haan	Donald Harrington
De Geit	John Braswell
De Kat	Murrell Gehman
De Vos	William Finley

Muziek :

Charles Madden en Margaret Benczak, toetsinstrumenten

Glen Velez, Bill Elliott en Dean Kelso, slagwerk

Zizi Mueller, fluit

Richard Cohen, klarinet

Regie : Wilford Leach en John Braswell

Muzikale leiding : Zizi Mueller

Toneelleiding : Marty Kapell

Technische leiding : Charles Embry en Mitchell Kurtz

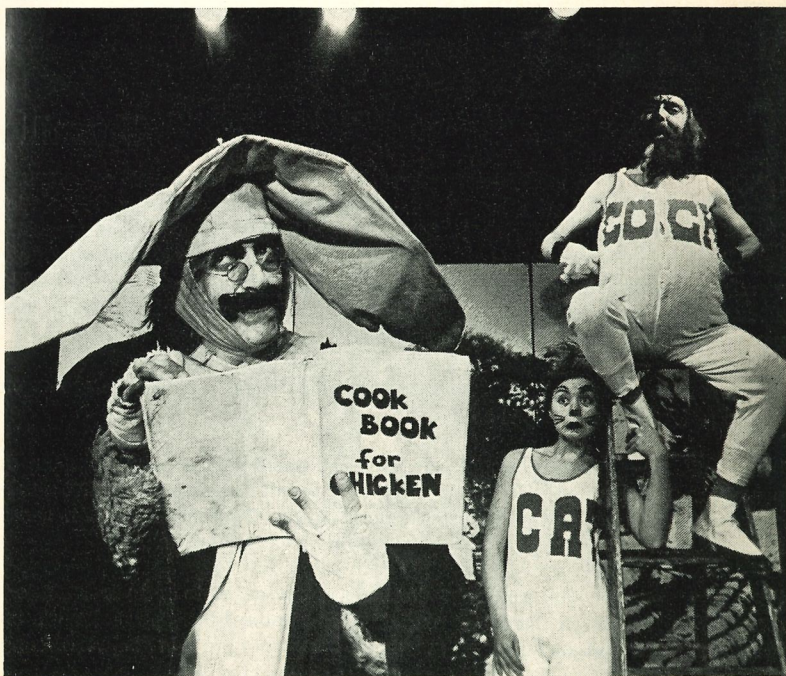
Belichting : Richard Schroeder

Gezuid : Peter Bengston

Strawinsky's 'Le Renard' werd door de componist in 1917 in Zwitserland in overleg met de dichter Ramuz geschreven als kamer-stuk, met als ondertitel 'burleske voor zang en spel', gebaseerd op Russische motieven. Dit is een vrije bewerking van het origineel.

De Vos die graag een maaltje verschalken wil probeert de ijdele en domme haan in de val te laten lopen, maar wordt daar zelf het slachtoffer van. Het stuk wordt gruwelijk, de fabel een tragedie. De gebeurtenissen op het boerenerf weerspiegelen onze wereld van het geweld waarin we of tot de vreters of tot de gevretenen behoren.

Renard



3 juli – Carmilla

Carmilla

van Wilford Leach naar een roman
van J. S. LeFanu

Spel in dertien bedrijven, zonder pauze

Margaret Benczak	Laura
Sandra Johnson	Carmilla
Murrell Gehman	Een Mysterieuze Vrouw & De Zuster
Camille Tibaldeo	Mlle de la Fontaine
Donald Harrington	Vader
John Braswell	Montebank

Musici :

Zizi Mueller, fluit
Dean Kelso, cello en contrabas
Richard Cohen, klarinet en saxofoon
Charles Madden, RMI
Bill Elliott, piano en contrabas
Glen Velez en John Braswell, slagwerk

Muziek : Ben Johnson
Tekst : Wilford Leach
Regie : Wilford Leach en John Braswell
Projecties : Jack Coddington
Muzikale leiding : Zizi Mueller

Toneelleiding : Marty Kapell
Richard Laws
Technische productie : Mitchell Kurtz
Charles Embry
Belichting : Richard Schroeder
Geluid : Peter Bengston

In mei 1972 is van 'Carmilla' een platen-opname gemaakt die onder het Vanguard-merk deze zomer in de Verenigde Staten en Europa verkrijgbaar zal zijn.

Carmilla

I. 'We zijn hier allen vreemdelingen', zo begint Laura. Het toneel is eenzaam maar schilderachtig. Laura beschrijft haar huishouding : een Zuster, haar Vader en zijn 'assistente', een zekere Mlle de la Fontaine. Dan vertelt zij over een zonderlinge droom uit haar jeugd. Toen zij bang ontwaakte, trof zij een jonge vrouw aan die haar kalmeerde en weer in slaap bracht. Toen zij weer wakker werd voelde zij een pijn in haar borst alsof zij met twee naalden was geprikt. De bezoeker was onvindbaar. Laura was toen 6, nu 18.

II. Op een late avond in het maanlicht houdt Mlle de la Fontaine bespiegelingen over de magische werking van de maan.

III. We horen een rijtuig, getrokken door zes paarden. De paarden raken in paniek en het rijtuig kantelt. Een jonge vrouw wordt bewusteloos in het rijtuig aangetroffen, in het bijzijn van een oudere vrouw. Op aandringen van Laura neemt haar Vader de jonge vrouw bij zich in huis om te genezen.

IV. Laura merkt tot haar schrik dat de jonge vrouw dezelfde is uit haar kinderdroom. Carmilla vertelt dat zij als kind dezelfde droom heeft gehad, maar toen met Laura even oud als zij nu is. 'Ik zal niet bang voor jou zijn als jij niet bang voor mij bent'.

V. Laura en Carmilla wandelen arm in arm langs de vijver in de schemering. Carmilla wordt geheimzinnigheid verweten. 'Ze antwoordt: 'Vriendschap heeft geen geheimen maar liefde is vol verborgen geheimen en gesloten deuren; liefde is een wrede paradox'.

VI. De begrafenis van een jong boerenmeisje die droomde dat zij bij de keel gegrepen werd. Carmilla raakt in razernij bij de nadering van de rouwstoet. Daarna komt zij tot bezinning. 'Dat komt er van als je mensen wurgt met hymnen'

VII. Laura en Carmilla krijgen bezoek van de reiziger Montebank die vreemde dingen te koop aanbiedt, waaronder een amulet die bescherming biedt tegen een monster dat door het land sluipt.

VIII. Laura vertelt van een droom waarin een donker beest rond haar bed sluipt. Plotseling staat iemand aan haar voeteneind, die niet spreekt en zelfs niet ademt. De deur met dubbele sloten springt open.

IX. Carmilla heeft gedroomd dat een vreemd zwart dier rond haar bed sloop, maar het verdween toen zij haar amulet pakte. Laura zegt dat zij dezelfde droom gehad heeft, en voortaan ook met de amulet zal slapen. Na een paar dagen heeft zij weer een vreselijke droom waarin een vrouw voorkomt die bebloed van top tot teen aan haar bed verschijnt. Laura voelt zich melancholisch en verlangt naar de dood. Het is herfst.

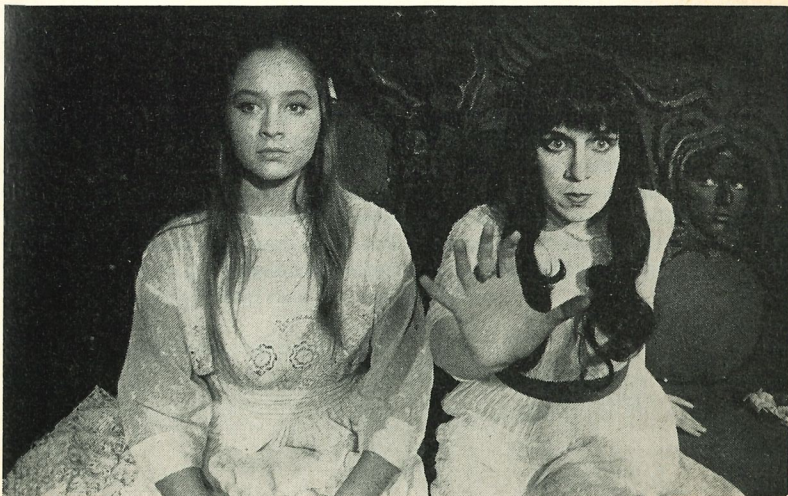
X. De herfst gaat voorbij en Laura wordt steeds zwakker. Zij krijgt geestverschijningen. Een vreemd insect wordt aangetroffen in de gordijnen.

XI. Over de Vampier. Een vampier huist in een kamer waarin iemand aan zelfmoord gestorven is. Er groeien geen planten en er zingen geen vogels in zo'n kamer en iedereen die er binnentreedt voelt een vreemde kilte.

XII. Carmilla ziet vreemde spiegelbeelden in haar ring. Laura waarschuwt haar voorzichtig te zijn want anders kan zij worden betoverd. Carmilla is verrast dat Laura zo veel weet over hypnose. Carmilla vraagt Laura naar de ring te kijken. Laura raakt in zwijm en even later Carmilla ook. Allebei hebben ze een visioen waarin vreselijke dingen gebeuren, de voorafschaduwung van wat hen te wachten staat.

XIII. In sombere tijden worden wij op elkaar toegedreven. Carmilla helpt de totaal verzwakte Laura het huis binnen. 'What of life has been sweet but love? What of life promises anything after death? Love, oh Love, live by Love'.

Carmilla



4 juli – The only jealousy
of Emer/Renard

The only jealousy of Emer

spel met muziek door William Butler Yeats

Emer	Murrell Gehman
Eithne Inguba	Margaret Benczak
Cuchulain	William Finley
Bricriu, heerser van de Sidhe	Donald Harrington
Vrouw van de Sidhe	Susan Topping
Haar Stem	Camille Tibaldeo en Sandra Johnson
Stem van Cuchulain	John Braswell

Muziek	Barbara Benary
Musici	Bill Elliott, piano
	Zizi Mueller, fluit
	Richard Cohen, klarinet en saxofoon
	Dean Kelso, cello
	Glen Velez en John Braswell, slagwerk

Regie	John Braswell en Wilford Leach
Muzikale leiding	Zizi Mueller

Toneelleiding	Marty Kapell
Geluid	Peter Bengston
Technische productie	Charles Embry en Mitchell Kurtz
Belichting	Richard Schroeder

'The only jealousy of Emer' (1913) is de vijfde aflevering uit Yeats' cyclus van mythische 'dansstukken' over de legendarische Ierse koning Cuchulain, welke stukken in stijl verwant zijn aan het Noh-drama.

Om 'Emer' te begrijpen is het voldoende te weten, dat in het voorafgaande stuk Cuchulain, nu een oude man, ongewild zijn eigen zoon heeft gedood. Deze zoon, verwekt bij een verwilderd vrouwelijk schepsel van de Sidhe, had hij niet gekend. De Sidhe zijn schepsels uit de onderwereld die zich onder de mensen begeven. Als Cuchulain merkt dat hij zijn zoon heeft vermoord wordt hij gek van verdriet. Hij stort zich in de zee en slaat met zijn zwaard op de golven tot hij verdrinkt.

Het stuk van vanavond begint direct na deze gebeurtenissen. Het lijk van Cuchulain is gevonden en naar een vissershuisje gebracht terwijl zijn ziel in verwarring rondwaalt. Zijn vrouw Emer, die hij vele jaren tevoren had verlaten waarna hij zijn hart aan vele andere jonge vrouwen schonk, weigert zijn dood te aanvaarden. Om hem uit het dodenrijk terug te roepen, doet zij een beroep op zijn grootste en jongste geliefde, Eithne Inguba.

De warmte van Eithne's lippen doet Cuchulain ontwaken, maar uit zijn bed verschijnt Bricriu, heerser over de Sidhe, en Eithne vlucht.

Bricriu zal Cuchulain weer tot leven wekken als Emer afstand doet van hem. Terwijl Cuchulain ontwaakt, laat Bricriu een van de vrouw-schepsels van de Sidhe verschijnen en Cuchulain wordt onmiddellijk het slachtoffer van haar charmes. Emer aanvaardt het pakt van Bricriu en doet voor eeuwig afstand van haar man. Cuchulain blijft leven en Eithne keert bij hem terug.

5 en 7 juli: Gertrude/Demon

Gertrude

or would she be pleased
to receive it?

Angel	John Braswell
Isadora	Camille Tibaldeo
Gertrude	Murrell Gehman
Ernest, haar hond	William Finley
Gasten	Sandra Johnson
	Donald Harrington
	Margaret Benczak
Omroeper	Donald Harrington

Musici :	
Charles Madden	RMI
Margaret Benczak	piano
Richard Cohen	saxofoon
Zizi Mueller	fluit
Dean Kelso	cello
Glen Velez en Bill Elliott	slagwerk

Muziek :	Ben Johnston
Tekst	Wilford Leach
Regie	John Braswell en Wilford Leach
Muzikale leiding	Zizi Mueller
Orkestraties	Bill Elliott
	James Cuomo

Toneelleiding :	Marty Kapell
Technische productie	Charles Embry
	Richard Schroeder
Belichting	Mitchell Kurtz
Geluid	Peter Bengston

Gertrude is een boeketje ter herinnering aan de dichteres Gertrude Stein. Het stuk is niet bedoeld als een letterlijk portret.

Prelude. Een Engel houdt een toespraak waarin hij het universum beschrijft als een goed-geordende schepping waarin engelen en mensen verkeren tussen hoog en laag. Een mysteriespel wordt aangekondigd.

Gertrude maait haar gazon. Zij mediteert over de bovenzinnelijke betekenis van alledaagse ervaringen en zegt verzet te zijn op brieven, telegrammen, telefoontjes en andere boodschappen, samengevat in het vage begrip 'it'.

Scène 1. Isadora heeft plezier in haar wandeling met Gertrude en Ernest, maar mist haar sjaals en weet bijna zeker dat Ernest die heeft weggepakt. Isadora wordt steeds zenuwachtiger en meent dat zij door een vreemde hond wordt beloerd. Gertrude gaat onverstoort voort. Isadora hoort geluiden achter de bosjes en Gertrude meent dat ergens de telefoon voor haar gaat.

Scène 2. Bevreesd dat zijn plotselinge verschijning Gertrude erg zou laten schrikken, verschijnt de Engel eerst aan haar in een droom. De Engel wordt steeds om de een of andere praktische reden weggestuurd en ruimt geërgerd het veld.

Nog een Scène 2. Isadora, op middelbare leeftijd, heeft zin in de laatste en jongste mode. Zij verlangt naar een tijdloze ruimte.

Scène 3. Toelichting met teksten.



Gertrude, or Would she be pleased to receive it?

Scène 4. 'Waaizin-scène'. Isadora zegt dat Ernest gek is. Ze wordt zo hysterisch dat hij haar tenslotte bijt. Isadora en Gertrude wachten tot hij naar een asyl wordt gebracht en zingen daarbij het liedje 'Wat wil een hondje' dat de moeilijkheid om dieren te begrijpen tot onderwerp heeft.

Scène 5. Zonsondergang bij dageraad. Het is tegelijk vandaag en morgen. Gertrude overpeinst donder en bliksem en maakt voor zichzelf duidelijk dat zij innerlijke stormen erger vindt dan uitwendige stormen. Isadora verzekert iedereen dat Gertrude 't over Ernest heeft. Ze gaat een tochtje maken en Gertrude blijft alleen achter met de Engel, die haar een idyllisch bestaan aan zijn zijde aanbiedt. Gertrude wijst dat van de hand en de Engel ziet er van komen dat zij een toekomst tegemoet gaat vol gevechten tegen de onzekerheden en teleurstellingen van het leven. De Engel is hierover zeer teleurgesteld en vindt ook dat het mysteriespel niet geworden is wat hij er van verwacht had.

Gertrude Stein

De zeer Amerikaanse schrijfster Gertrude Stein heeft haar gehele volwassen leven in Frankrijk doorgebracht en was een markante figuur in Parijs in het begin van deze eeuw. Iedereen kent regels van haar zoals 'een roos is een roos is een roos' meestal zonder verder te weten waar die thuishoren. Het onderwerp van haar geschriften is meestal het idioom van het Amerikaanse Engels, de taal van Lincoln en Mark Twain. Kort na de eeuwwisseling schreef zij een roman, 'Melanctha' die als eerste Amerikaanse roman de Amerikaanse neger behandelde als een normaal mens inplaats van als een komische figuur of een symbool – type 'De Negerhut van Oom Tom'. Mede dank zij John Cage is Gertrude Stein in onze dagen herontdekt. Haar autobiografische geschriften bezorgden haar een grillige reputatie en velen deden haar destijds af als een lachwekkende en ietwat geschifte figuur, die overeind bleef dank zij haar eeuwige metgezellin Alice B. Toklas. Toch speelde Gertrude Stein een leidende rol onder de Amerikaanse 'expatriates' in Parijs en zij was een belangrijke mentor voor Ernest Hemingway. Er bestaat een foto van Gertrude Stein met twee honden, waaronder zij schreef: 'Het kost een hoop tijd een genietter zijn, je moet zo vaak zitten te zitten zonder wat te doen'.

Hoewel Gertrude Stein en Isadora Duncan – die belachelijk gemaakt werd als pionierster van de dans – elkaar ongetwijfeld ontmoet hebben, zijn zij nooit met elkaar bevriend geweest. Het stuk bedoelt geen van beide vrouwen waarheidsgetrouw te portretteren. Het gaat wel om een eerbetoon, dat met warme affectie op Gertrude Stein terugblijkt.

ETC Company of La Mama

Precisie en theatermagie zijn twee sleutelbegrippen in het werk van de regisseurs John Braswell en Wilford Leach – beiden afkomstig van de toneelafdeling van Sarah Lawrence University – bij de ETC groep van La Mama in New York. Hun werk gaat dus nogal tegen heersende modes in, en hun succes bevestigt dat voor goed theater geen dogma's stand houden. Naast drie broeierige griezelsstukken tonen de beide regisseurs, hun spelersteam en hun combo van musici twee lichter-getinte stukken op hun korte tournee door Nederland, totaaloverzicht van een minutieus opgebouwd repertoire.

De vrouw onder wier supervisie dit kon is de 'one and only', Ellen Stewart, de grondlegster van La Mama. Ellen Stewart is actiever dan ooit. Op het thuisfront in de Vierde Straat in Manhattan staat zij aan het hoofd van een centrum van theaterbedrijvigheid met zeven repetitie-studio's, twee zalen en vijf inwonende toneelgroepen, waaronder de Repertory Company die dit voorjaar in Mickery optrad met 'Medea'. Een groot deel van haar activiteiten heeft Ellen Stewart echter naar buiten New York verlegd, groepen van Tokio tot Londen tooiend met de ere-naam La Mama als zij hen deze onderscheiding waard achtte. Ook creëerde Ellen Stewart in Zuidslavië en Israël nieuwe groepen, intussen in de Verenigde Staten nieuwe culturele taken aanvallend onder de Amerikaanse Indianen (de grootste sociale probleemgroep van Amerika) en zelfs de Eskimo's. Voorts reist Ellen Stewart de wereld af om het Westen, Azië en Afrika te verbinden in een nieuw Derde Wereld-festival. Uit dit alles moge duidelijk zijn dat deze zeer New Yorkse kleurlinge uit Louisiana een van de markantste en actiefste figuren kan worden genoemd van het hedendaagse wereldtheater.

De letters E.T.C. betekenden oorspronkelijk 'Experimental Theatre Club', en werden aan de naam La Mama verbonden om moeilijkheden met vergunningen en vakbonden te voorkomen. Men spreekt nu over de ETC Company; een naam die verder niets betekent.